

STUDENTEN WEEKBLAD

13^e Jaargang.

No. 14.

HOOFDREDACTEUR: J. E. A. DE VOGEL.
REDACTEURS: C. TELLEGEN, NOTODININGRAT, A. DE JONGH,
W. F. A. ROËLL, E. HIJMANS.

FAST MEDEWERKER IN ZAKE STUDIEBELANGEN: J. C. M. WIJSMAN.

Donderdag

12 Jan. '11.

Dit blad verschijnt Donderdags, behalve in de vacantiën. De abonnementsprijs is /3,50, bij vooruitbetaling /3,— per jaar. De jaargang loopt van 1 October tot 30 September. De prijs der advertentiën is 10 cents per regel.

J. W. W. W. W. W.
UITGEVER + DELFT

Inzendingen te bezorgen vóór Dinsdagnmiddag 4 uur aan het Redactie-adres: Vlamingsstraat 34; daarna en slechts dan, wanneer toch opname in het eerstvolgend nummer gewenscht is, aan dat van den hoofdredacteur: v. Leeuwenhoeksingel 17.

Inhoud.

Delftsch Studenten-Corps.

Nieuwjaarsbeschouwingen, door J.
Iets over de teekeningen van onzen Almanak, door R.

Delftsche Studenten-Bond.

Rede, uitgesproken door den Voorzitter der Almanak-Redactie, bij de uitreiking van den Almanak 1911.

Wetenschap en wijsheid.

Cursus over Historisch Materialisme.
Iets over nieuwe Nederlandsche dichters naar aanleiding van één hunner.
Lezing Shackleton, 10 Januari 1911, door R.

Gedachten en gedichten.

Dromen, door W. G. W.

Tooneel.

De kinderen. Comedie in 3 bedr., door E. H.

Boekbespreking.

Marx of Christus, door E. H.
Aanhangsel, door E. Hijmans Jr.

Berichten en mededeelingen.

Bibliotheek der S. P. — Nieuw aangeschafte boeken.

Agenda.

Delftsch Studenten-Corps.

Nieuwjaarsbeschouwingen.

Wanneer ons wiskunstige jaar voorbij is gegaan, een nieuwe periode is ingetreden in den eeuwig durenden, immer zich zelve gelijken weg onzer aarde, dan zouden wij ons niet geroepen voelen, op het moment dat deze overgang, eigenlijk een opnieuw beginnen, plaats grijpt, het verledene aan onze herinnering voorbij te laten gaan, nieuwe moed voor nieuwe plannen te verzamelen, ware het niet, dat de mensch in eigen kleinheid zich verstrikt in kleine bezwaren en kleine genoegens (gezien van uit een meeromvattend standpunt), die het leven voor het individu belangrijk maken. En wij allen staande te midden van die warwinkel van ondervindingen en daden, die ieder voor zich zijn leven noemt, hebben behoefte er aan, op bepaalde oogenblikken onze balans op te maken en ons zelf af te vragen: waarvandaan en waarheen? Welk tijdstip kan bij uitstek gunstiger gekozen worden dan het tijdstip der jaarwisseling, waar zooveel van het materiele in ons leven als het ware opnieuw begint, het versletene wordt vernieuwd het verouderde gemoderniseerd en opgepoetst.

Wanneer, waarde Lezers, deze regels U onder de oogen komen, dan is 1911 eenige weken oud geworden en zal helaas wellicht bij velen van U, de oudejaarsstemming eenigszins vergeten zijn en zult gij wellicht allen U vol goeden eetlust bevinden aan den disch die 1911 U bereid heeft en welgemoed zult ge wachten op de schotels die vader Tijd U achtereenvolgens zal opdienen.

Welnu waar ik voor het eerst in 1911 in de gelegenheid ben, waarde Lezers, U weder te ontmoeten aan bovengenoemden disch, daar zij het mij vergund aan mijn glas te tikken, mij van mijn stoel te verheffen en een dronk te brengen op een gelukkig 1911, dat ik U allen van harte toewensch. Maar tevens wil ik nog langer Uwe aandacht vragen, voor eenige beschouwingen, die ik mij geroepen acht te geven over veel van wat nu tot de historie behoort

en daaraan vast te knopen eenige gevolgtrekkingen voor de toekomst. Oogenschijnlijk zou ik dan hieronder in herhalingen moeten vervallen van zaken reeds in 't corpsverslag behandeld, maar daar dit slechts loopt tot October, wil ik trachten thans als aanvulling van dat verslag, (waarmede ik in bijkans alle opzichten accoord ga) mijne meening te zeggen, omtrent den toestand op dit oogenblik en omtrent de oorzaken die mijnsinziens tot deze stand van zaken geleid hebben.

Allereerst zij het dan hier de plaats mij eenige opmerkingen te veroorloven omtrent den afgetreden Senaat en een kritiek te leveren op zijn beleid.

In de eerste plaats wil ik gaarne en met klem instemmen met datgene wat de corpsverslaggever in den laatsten almanak over dit college heeft geschreven, maar dan zal ik mij begeven op het reeds te vaak besproken gebied van de voorstellen tot wetswijziging die in het najaar van 1910 het licht zagen en die helaas oorzaak werden tot de stap die de Senaat meende te moeten nemen toen een meerderheid in één vergadering zich niet met die voorstellen kon vereenigen.

Indien wij eerst eens nagaan die pruisische begrotingswetjes, dan kan mijns inziens niet meer gesproken worden van weldoordacht beleid, immers daar de uitvoering van deze wetjes geheel komt voor rekening van de besturen der corpsverenigingen daar ware het de juiste weg geweest eens te vragen naar advies bij die verschillende besturen, een algemeene besturenvergadering zou in deze een goed doorwerkt advies hebben kunnen geven, en aanmerkelijk meer klem zouden dan de motieven hebben gekregen waarmede deze voorstellen in de vergadering zoowel verdedigd als bestreden zijn.

Het scheren over een kant van alle vereenigingen kan slechts voorkomen uit onbekendheid met de ware gang van zaken. Met deze wet is nu mijns inziens verkregen een regel, die in zich sluit de kiem tot een halve opvolging; wet is geworden wat wensch moest zijn. Het mag toch van algemeene bekendheid geacht worden, dat wanneer in October de bestuurswisselingen plaats hebben, onder de leden van een bestuur altoos vele gevonden worden, die uit studieoverwegingen zoo snel mogelijk wenschen weg te zijn en hun taak aan opvolgers over te geven, die weer met nieuwe moed de wagen in het rechte spoor zullen voortdrijven. Nu wordt deze menschen bij de wet bevolen voor ze weg gaan nog even een begroting over het komende jaar voor hun opvolgers samen te stellen, iets wat voorwaar geen bevel kan zijn, gegeven met de volle overtuiging dat de betrokken personen zich met hart en ziel zullen geven aan de uitvoering van de hen opgelegde taak. Maar nu moeten bestuurders die zaak niet al te zwart inzien, want de veel algemeene vergaderingen, die er van het gevolg zullen zijn zullen zich wellicht zeer mild betoonen, zooals wij dat trouwens van dergelijke vergaderingen gewoon zijn, waar de woorden van den voorzitter zonder eenige belemmering te ondervinden van zijn mond hun weg vervolgen naar de wanden en van daar weder terug naar zijn ooren. Heeft de Senaat gemeend de vinger te moeten leggen op de wondeplek en tevens, dat wat betrof de finantieele toestand deze hier lag, wij voor ons meenen dat die vinger hier eenigszins in het duister doolt.

Belangrijker en van meer diepgaand gevolg zouden bij een eventuele aanname geweest zijn de vrije candidaatsstellingen, waarbij de pro-motieven waren samen te vatten in 't kort: Dat het Corps zich zelf een Senaat zou kiezen,

en niet meer een correctie zou aanbrengen in een Senaat door zijn voorganger samengesteld. Dat daardoor meer belangstelling bij de leden zou ontstaan, wat betreft de verkiezing van hun leiders. Dat de samenwerking wel zou komen met het ambt, als door een verkiezing mogelijk zeer heterogene bestanddeelen het college zouden vormen. Als contra-motieven memoreeren we: De juist bij een Senaat zoo zeer gewenschte eenheid zou in ernstig gevaar komen, dat door de wet plotseling de algemeene belangstelling zou worden gaande gemaakt is twijfelachtig, er zijn niet voldoende teekeningen die er op wijzen dat de nieuwe toestand een verbetering zou zijn boven de huidige.

Dat wetsvoorstel is gevallen en met hem zijn vader. En wanneer we dan thans bekijken wat of de verkiezingen zoowel voor de Sociëteit als voor het Corps ons gebracht hebben, dan kunnen we niet anders dan juichen, dat deze wet er niet gekomen is, want hoe zou een dergelijke regeling, die in zich sluit een vertrouwen op de rondheid der kiezers, ooit gunstig gewerkt kunnen hebben bij kiezers waaronder er waren die oorzaak werden van de onsmakelijke geschiedenissen, die de laatste verkiezingen ons brachten. Is 't niet betreurenswaardig dat voor verkiezingen in een studentenmaatschappij praktijken worden te baat genomen, die doen denken aan een kamerverkiezing. Ik noem b. v. huisbezoek en oproepingen ter stemming op bepaalde personen. Wilden de daders slechts inzien, dat dergelijke methoden, mogen zij ten slotte het verkiezen van een candidaat bewerken, aan den anderen kant het aanzien van dien candidaat een gevoelige knak moeten geven.

En de ijver waarmede men voor Senaatsverkiezing werkte, was de afspiegeling van een beleid, dat de drijvers helaas niet in een verstandig daglicht plaatste.

Combinatie scheen geheel uit den boeze, alles wat los en vast was, moest bij elkaar of het wilde of niet, nu ten slotte wou het niet en van boven viel het eerste steentje af, wat niet te verwonderen was; het wenschte waarschijnlijk geen deel meer uit te maken van het smakelooze gebouwtje door de bouwmeesters gewrocht.

Wilden de ontketende hartstochten naar eer en belangrijkheid een moment tot rust komen, wilden verschillenden een grondig onderzoek naar eigen geschiktheid instellen, dan zou misschien de quantiteit van candidaten verminderen, de qualiteit er bij winnen.

Want hij die zich eenige jaren terug zet en denkt aan vroegere eischen door hem gesteld en die eischen vergelijkt met dat wat hij thans verkregen heeft, die zal hier en daar tevreden zijn, in het meerendeel der gevallen huivert hij en vraagt zich af: Waarheen? Naar ik vernam heeft nu nummer twee wegens studieredenen bedankt en ligt het dus thans op den weg der meerderheid twee nieuwe candidaten aan te wijzen. Voor zekere categorieën is dit het oogenblik, waarop zij hun potentie moeten toonen, een combinatie te kunnen formeeren. Velen zullen het hart vasthouden, anderen wrijven zich de handen over de komische gang der dingen. Ik geef de verschillende comités in overweging tot een vergelijk te komen, ze scheppen dan ten minste een nieuwe belachelijkheid. 't Is mij trouwens bekend, dat een van de comités het idee coalitie reeds koestert, coalitie met een minderheid, maar die minderheid is goddank nog verstandig genoeg om daarover hartelijk te lachen. Blijkt nu wat zeer te betreuren zou zijn dat 1911 met een onvolledig vijftal in het veld moet treden, dan kunnen de samenstellers daarin zien het ongelukkige kroontje op hun werk. Verdwijnen en een nieuwe combinatie in de gelegenheid stellen zal meen ik niet te verwachten zijn, daarvoor is voor het verkregene te veel en te moeizaam gewerkt. Wij zullen dus de loop der dingen afwachten en niets voorstellen want we hebben geleerd hoeveel in eenige maanden veranderen kan. Maar één ding, hoe de zaken ook loopen, voor mij hebben, al was het alleen over hetgeen in de afgelopen maanden is voorgevallen, de woorden van den bloemkoolredenaar, een ware een droeve beteekenis „Toen heb ik zacht geweend”.

J.

Iets over de teekeningen van onzen Almanak.

Wanneer wij de Corps-Almanakken van de laatste tien jaren vergelijken, zien we een langzame verandering ten goede, vooral in de uiterlijke verzorging: terwijl mengwerk en varia zeker niet in waarde vermeederen, neemt

de illustratie en 't decoratieve element een hooge vlucht — sommigen zullen de teekeningen zelfs als 't beste deel van de latere almanakken beschouwen.

Een korte vermelding van de versierende hoedanigheden van onzen Almanak 1911 is daarom niet misplaatst.

De band treft ons al dadelijk door de eenvoud van het medaillon op den rustigkleurigen achtergrond; jammer alleen dat teekening en jaartal wat slecht uitkomen.

Het schutblad kan ik echter minder naar waarde schatten wat kleur betreft en versiering en 't geheel lijkt me te druk.

Het kalenderblad met de gesymboliseerde tijd keurig van kleur en teekening en de kleine maandversieringen zijn van de beste vinding en uitvoering, zie Sprokkelmaand, Bloemaand en Almanakmaand last not least.

Onder den indruk van 't gelukkige begin slaan we verschillende bladzijden gedenkdagen over, om door den zuilen-gang van den Griekschen tempel met 't bekende geschrift het D. S. C. binnen te treden: uitstekende teekening, hoewel niet nieuw van vinding en 't vorige jaar (gewijzigd) voor Vrije Studie gebruikt.

Voortgaande slaan we eenige emblemen boven de gezelschappen over en belanden bij de teekeningen boven de vereenigingen. Sommige teekenaars hebben 't doel gesymboliseerd (b.v. hoofd Odin); anderen hebben een moeilijker opdracht volvoerd en in caricatuur 't doel der vereeniging geschetst. En waar 't minst overdreven is en de ironie 't fijnst toegepast, lijkt me het doel 't best benaderd, Debating, Laga, Caroussel (slot) en Sportvereeniging, allen van denzelfden inzender, munten hierin uit. Apart staat Caroussel (front) 't fijnst van teekening en van idee, in denzelfden stijl als 't omringende drukwerk: zie eens welk een eenheid blz. 159 vormt. Het laatste kunnen we ook zeggen van de voorgaande teekeningen, waar namelijk omlijning is gegeven zonder stofaanduiding: Daarentegen is Technisch Leesgezelschap: zwaar, onsierlijk, hoewel goed van teekening. Op zich zelf beschouwd is ook Civiel- en Bouwkundig Leesgezelschap heel goed: de houding der twee figuren voortreffelijk.

Het beste hebben we gehad. Het hoofd van Mengelwerk met den boom in herfsttijd (symbool van tijd of onbestendigheid?) en de figuur op den voorgrond (die ik nog niet heb kunnen ontwarren, grijsaard of vrouw) is zwak van teekening en uitdrukking; ook het blad „Varia” spreekt niet erg, is wel goed bedacht maar onvast neergezet; 't geheel is wat ijl.

Daar ik zelf overtuigd ben van de moeilijkheid van 't teekenen voor een doel, dat hoogstens binnen nauwe grenzen te bewegen is, kan ik het illustratie-streven te meer op prijs stellen — ik zou echter willen vragen: Indien deze inzenders zich eens niet gebonden achten aan een doel en geheel vrij, naar hun keuze, het onderwerp schetsen, waar ze iets voor „voelen”, zou ons jaarboek dan niet met een kunstuiting verrijkt worden?

't Voortbrengsel op te nemen in den almanak zelf, bedoel ik niet: deze is daarvoor ongeschikt door afmeting van papier — maar zou een bijlage in plaatvorm, gelijk die vroeger weleens is verschenen, niet iets wezen?

Iets, dat niet meer gebonden is aan een vereeniging of letter en dat, als de almanak reeds lang is dichtgeslagen, ons steeds voor oogen zal blijven als een onderwerp met al het eigen van den maker er in, als een kunstuiting op zich zelf.

R.

Delftsche Studenten-Bond.

REDE, uitgesproken door den Voorzitter der Almanak-Redactie, van den Delftschen Studentenbond, bij de uitreiking van den Almanak 1911, op Woensdag 21 Dec. '10.

Edelgrootachtbare Heeren Bestuurderen, Hooggeleerde Heeren Oud-Leden, die door uwe afwezigheid dit plechtig oogenblik luister bijzet, Gij almachtige Heeren leden des Delftschen Studenten Bonds, ook Gij mijne Heeren mede Redactieleden en verder Gij allen die deze plechtigheid met uwe tegenwoordigheid wilt onteeren,

Zeer geachte Toehoorders.

Een goede gewoonte schijnt het mij, om alvorens iemand eenige taaie onverkwikkelijke Almanak-spijze voor te zetten zijn eet- en verslindzucht door het vooraf maken van eenige zoutelooze opmerkingen dermate op te wekken, dat

het den koks gelukken kan, om, alvorens ongezoeten te worden afgeranseld, tijdig te kunnen ontsnappen.

Zulke gewoonte volgend, hetgeen mij met het oog op de strijdlustige stemming waarin de meesten uwer zooveen getoond hebben te verkeeren buitengewoon gewenscht voorkomt, zal ik als chef-knoeier een zware taak hebben om uw scherpe, doch naar ik hoop nu wat vermoeide tong zoodanig te verlammen dat hij aan het eind dezer rede niet in staat zal zijn zich tegen de rest van het menu, in casu den Almanak, te laten uitsteken. Ik zal dan nu de verschillende ingrediënten als

1ste Theoretische Bespiegelingen,

2de de Wordingsgeschiedenis,

3de Inhoudsoverzicht, bij elkaar voegen teneinde een smakelijk croquetje te distilleeren wat dus in overeenstemming met de gestelde eischen in de allereerste plaats, ongekruid dient te zijn.

Vooreerst dus de min of meer theoretische bespiegelingen over den geest van dezen Studenten-Almanak. Ik ben er vast van overtuigd, dat het eigenlijk beter ware indien ik deze grondstof niet gebruikte; niet dat ik bang ben dat deze bespiegelingen misschien toch de zoozeer gevreesde kruiden zouden binnensmokkelen, maar wel hierom, wijl ik weet dat dezelve uw honger naar den hoofdschotel zouden veranderen in een intense walging, theoretische-philosophische beschouwingen waarbij men naar het eind verlangt, zijn ondragelijk. Wat ik echter toch zeggen moet, is dit: de trouwe garde koks hoopt van harte dat de Almanak van 1911 aan zijn eisch van onverteerbaar te zijn geheel zal voldoen en u tot in lengte van dagen als onuitwisselbare herinnering aan het afgelopen bondsjaar, zwaar op uw maag moge blijven liggen.

Voorts dient ook het 2de punt, de historische wording weggelaten te worden; immers 't grootste deel der oudere leden van den D. S. B. hebben zeker minstens eens in hun leven in een Almanak-Redactie gezeten en dus voor hen zou elke historie hier gegeven op herkauwing uitdraaien; voorts is het mijns inziens voor de jongere leden die deze eer en dit genot nog niet hebben mogen smaken het wenschelijkst om niet te veel te weten van de geheimen en recepten die aan 't uitkomen van een Almanak voorafgaan. Vooreerst zou dit hun eventueele originaliteit in het uitvinden van nieuwe methoden schaden en voorts zou een verslag over de menigvuldigheid en langdurigheid der zuiverings-, uittrekkings- en destilleerprocessen hun animo voor het kokspak dermate doen verzwakken dat het samenstellen van een nieuwe Almanak-Redactie een bondshindernis zou worden van nog grooteren omvang als tot nu toe gebruikelijk was.

En toch, evenals dit jaar, moet ook 't volgend jaar de keuken weer bevolkt worden, moeten vijf uwer het illustre koksambt aanvaarden, vijf die er niet tegen op zullen zien met onverbiddelijke gestrengheid alle giftige stoffen, alle wansmakelijke of flauwe toevoegsels uit de Almanakbrei te weren.

Laat ik deze gepredestineerde ongeluksvogels ook troosten en wel hiermede, dat, schoon het niet altijd even aangenaam is, om wat anderen met moeite hebben uitgezweet te moeten wegwasschen, het toch boven allen twijfel verheven is, dat het werk eener Almanak-Redactie tot het aangenaamste en nuttigste behoort, wat ooit een commissie werd opgedragen. Immers, het is uitsluitend aan de leden dier commissie gegund om door het beoordeelen, schiften en uitvoerig bezwammen van mengselwerk en varia een dieperen blik te slaan in 't geestelijk leven hunner medestudenten, teneinde beter te begrijpen welke motieven (meest van vetheid en verliefdheid) in de dikwijls zoo geheel onbegrepen studentenziel domineeren.

Hoewel het dus niet te verdedigen is ook maar iets uit de keuken te klappen, zoo wil ik, consequent onlogisch zijnde, toch even mededeelen dat ondanks het herhaaldelijk proeven en keuren van het kooksel er toch noch vrij veel van is overgebleven; Mijne Heeren, onze Almanak is 20% dikker dan het vorige jaar, en niettegenstaande het feit dat dikke brei makkelijker aanbrandt als dunne, zoo durf ik beweren dat deze Almanak volstrekt niet verbrand is en zelfs vrijwel op tijd is gaar gekomen.

De uitgave van den Almanak zal vermoedelijk een voor den bond voordeel saldo opleveren, een feit, hetwelk in lange jaren niet in de annalen der bondskookschool voorkwam.

En nu, Mijne Heeren, verklap ik niets meer uit de keuken, want van al dat vingerbranden wat ik hier sta te doen, begint het er branderig te ruiken; de deur gaat dus

dicht; ik zal overgaan tot het 3de deel van mijn rede en beweren dat het niet alleen een absolute misstap zou zijn, doch ook uit ieder oogpunt hoogst ontactisch, ja zelfs zielkundig een misdaad, indien ik u werkelijk wat over den inhoud ging zeggen.

Zou 't niet wezen een treiterend lekkermaken met hetgeen er in den Almanak staat die nu nog tergend buiten uw bereik ligt? Zou 't niet wezen alsof ik het erop gezet had de toch reeds gespannen gemoederen, op te jagen in overspanning, waardoor ik niet langer borg zou kunnen staan voor de veiligheid mijner mede-redactieleden, voor de veiligheid van de Almanakken? En bovendien, waartoe zou 't dienen mij uit te sloven in gebrekkige woorden een verwrongen beeld van den inhoud te geven als u toch allen binnen weinige oogenblikken zelf proeven en zelf oordeelen kunt? Doch hoe onpractisch en ontactisch, hoe overbodig en onnoodig het ook wezen moge over den inhoud uit te wijden, toch wil ik, alweer consequent onlogisch zijnde, eenige opmerkingen over den inhoud te berde brengen.

Echter niet over den inhoud van den Almanak, zooals hij hier voor mij ligt maar over den inhoud zooals die had kunnen zijn, indien de koks een andere keuze uit de ingekomen hoeveelheid mengselwerk en varia hadden gedaan. Vooraf echter juist aan die inzenders, die wij slechts een teleurstelling hebben kunnen bezorgen, voor de vele litteraire schoonheden en vele moeite die zij zich gegeven hebben, onzen oprechten dank; juist deze inzenders dienen mijns inziens in de eerste plaats bedankt te worden, daar die, welke kunstvoortbrengselen opgenomen werden, zich licht tevreden zullen stellen met de onvergelykelijke eer één of meer hunner zieleuitingen vereeuwigd te zien, in het officieele orgaan van den D. S. B.

Niettemin ook dezen boomkweekers onzen dank voor het door hen geleverde fruit.

Het wil mij voorts gewenscht voorkomen nog een en ander omtrent de hoeveelheid opgenomen varia te zeggen. Deze zal niet in overeenstemming zijn met de dikte van den Almanak. Ik kan mij voorstellen dat velen uwer zulks zullen betreuren, maar vooreerst heeft de Redactie gemeend, geen openlijken strijd met een moppenblad te moeten aandoen, en voorts waren wij ervan overtuigd, dat wij alleen door spaarzamer en met betere specerijen te kruiden u een smakelijker geheel konden voorzetten.

Mijne Heeren mede-redactieleden, ook u zal ik een woord van dank niet onthouden, gij hebt u steeds bereid getoond om op alle uren van het etmaal in de brei te komen roeren en mocht er veel op onzen Almanak zijn aan te merken, ik weet het, aan uwen goeden wil en grooten ijver heeft niets ontbroken.

En thans Mijne Heeren ben ik aan het einde van mijn rede gekomen: het oogenblik naakt waarop de Redactie u haar werk zal overhandigen, nog slechts dit: Mocht iemand zich afvragen wat ik eigenlijk in, met en door deze rede heb willen zeggen, hij bedenke, dat geen rechtgeaard kok u ooit haarfijn zal vertellen wat er eigenlijk in zijn croquetjes zit.

J. C. VAN STAVEREN,

Voorz. der Almanak-Redactie.

Wetenschap en Wijsheid.

Cursus over Historisch Materialisme.

Op de laatste ledenvergadering der Soc. Dem. Stud. Club, werd overeengekomen dat er cursussen van 2 of meer bijeenkomsten zouden worden gehouden, waar één onderwerp uitvoerig kan worden besproken.

Dienovereenkomstig heeft het bestuur den heer F. VAN DER GOES, langen tijd privaat-docent aan de Universiteit te Amsterdam, en een van hen die het langst in ons land vooraan hebben gestaan in de Marxistische wetenschap, bereid gevonden om hier in een cursus van 3 bijeenkomsten te houden op 17 Jan., 1 Febr. en 7 Febr., in het gebouw van het Nut van 't Algemeen, Oude Delft 48a, over Historische Materialisme. Wij bevelen deze bijeenkomsten ten sterkste aan bij voor- en bij tegenstanders, die in een wetenschappelijke behandeling van dit onderwerp belang stellen. Voor niet buitengewone-leden der S. D. S. C., zijn kaarten voor de 3 bijeenkomsten verkrijgbaar à f 0,50 aan de zaal en bij

HET BESTUUR.

Iets over nieuwe Nederlandsche dichters naar aanleiding van één hunner.

Nog zie ik den nieuwen leeraar binnen komen: rossig baardje, met wat snor-begin, losse das; en weer hoor ik hem zeggen: „Vandaag invuldieté!” Dat waren brokstukken van goede schrijvers, met weglating van substantiva, adjectiva en adverbia; het soort woord was aangegeven en wij moesten invullen.

Dat was voor mij het begin, dat ik iets leerde voelen voor de Hollandsche taal, iets begreep van 't mooie van veel, wat ik gelezen had, iets zag van wat „kunst” heet.

En zoo een weinig voorbereid na 't werken van heel een jaar heb ik voor 't eerst gehoord dat, wat niet over me ging als de zachte gemaklijke golvingen van bekende klank en rythme, — wat plotseling trof zonder dat ik begreep; wat iets bewust deed worden zonder mij daarvan bewust te zijn:

Klinkt helder op, gebeeldhouwde sonnetten,
Gij, kinderen van de rustige gedachte.
De ware vrijheid luistert naar de wetten,
Hij stelt de wet, die uwe wetten achtte.

Naar eigen hand de vrije taal te zetten,
Is édle kunst, geen grens die haar ontkrachtte.
Beperking moet vernuft en vinding wetten
Tot heerschen is, wie zich beheerscht, bij machte.

De geest, in enge grenzen ingetogen
Schijnt krachtig, als een popel op te schieten,
En d'aard te boren, en den blauwen hoogen.

Een zee van liefde, in droppen uit te gieten,
Zacht één voor één, ziedaar mijn heerlijk pogen:
Sonnetten, klinkt, U dichten was genieten!

In verband met en naar aanleiding van hem die mij 't eerst zóó trof, wilde ik dan schrijven over bovenstaand onderwerp.

Ik weet, dat het tē moeilijk, veel te zwaar is als heb ik eens gedacht, er heel veel van te weten, te begrijpen: „die gedachte is al sinds lang overleden, 'k ben lang er al van in de rouw!”

Want, al noemt men onze nieuwe dichters niet populair, bedoelend dus, dat ze geen representanten van ons volk zijn, toch geven ze dat volk in verschillende hoedanigheden, toch worden ze beheerscht door heel Nederland, door alles wat dat woord insluit. En wie zou 't dan wagen, zuiver te willen oordeelen over de stroomingen, van nieuw en oud, over ons kalm phlegmatische door diep enthousiasme?

Toch wordt het me door mijn keus van J. Perk pas gemakkelijk gemaakt. Want wil ik in de eerste plaats hem noemen in één lijn met die anderen, als eerste van de rij, die zich los heeft gemaakt van traditie, of liever, er boven stond, daarna wil ik den dichter der Mathilde-cyclus stellen recht tegenover zijn volgelingen: hij staande in het land door de Ourthe omkabbeld, zij levend onder Holland's wijden hemel.—

Hoe stellen we ons den dichter voor?

Wij, menschen in de rumoering van onze omgeving, vol beuzelingen, zoo vlak en eentonig, wij, meegevoerd door dagelijksche sleur met nergends „iets schoons of verhevens”, wij verlangen even los te zijn uit dat alledaagsche, even ons te voelen vrij en ongebonden, met alleen ons diepste leven met ons.

Daar, neen nog veel hooger plaatsen wij den dichter, die leeft zeer dicht bij de goden, zelf mensch, maar los van menschelijke kleinzieligheid. We plaatsen hem in zuivre sfeer van schoonheid, die wij, soms slechts, vermoeden.

We weten, dat hij menschelijk is; we maken den dichter goddelijk.

O, zeker, zien wij zijn leven, zijn gewone doen en laten, dan valt dit dikwijls hard. Maar wij kennen hem anders, we kennen hem uit zijn verzen. Hij leeft eerst in zijn verzen; of neen, dan is het niet de simpele mensch, dan is het de vertolker van het hoogere dat boven ons staat, de vertolker, die dit hoogere in den vorm van schoonheid giet. Want vaag eerst, maar sterker dan zweeft in hem de lichte of breede maatgang, en op dien gang komt de muziek, nog onbepaald, en eindelijk treden naar buiten, de woorden, één geworden met rythme en klank, die ons treffen op onverklaarbare wijze.

We voelen ons even opgeheven in beterè luchten van zuiverder leven; we voelen dat de gezellig-levende mensch niet kan volstaan met zijn gezelligheid, dat hij iets noodig heeft, wil niet verveling en eentonigheid verschijnen, dat hij telkens tot zich zelf moet komen, dat hij rust en stilte behoeft om met frissche moed het leven weer in te gaan.

Zoo trachten wij dat verlangen te omschrijven.

Hoor hoe de dichter zegt:

„Het is zoo goed een uur alleen te zijn
In d'avond bij het zachte gele licht
Der stille lamp; en luisterend, fijn, heel fijn
Stilte te hooren, rustig van gezicht.—
Het is zoo goed, de dingen van den dag
Vèr weg te weten, en je zelf te zijn;
En om iets liefs te lachen zachten lach
Door even weten van een zanggedein.”

Of een ander nog beter:

„Min de stilte in uw wezen,
Min de stilte, die bezielt.
Zij die alle stilte vreezen
Hebben nooit hun hart gelezen,
Hebben nooit geknield.”

Dat zijn levende woorden, één van inhoud, klank en rythme; ze moeten ons wel treffen

Maar al weten we de waarheid van deze versregels, we weten ook, dat de mensch te veel gebonden is aan die gemeenschap; dat hij oneindig meer verneemt uit den directen omgang met zijn mede mensch, dan hij leert en voor zich zelf als nieuw-ontdekte waarheid vindt in die stille afzonderingsuren, dan kalm beschouwend, dat, wat hij ontmoette, en mee nam uit zijn leven.

Zoo was 't ook onze dichters gegaan. Ze hadden gezien naar groote voorgangers, en, meegesleept door dien wondren invloed van de poëzie, waren ze hun overgenomen gedachten in koude, oude woorden gaan zetten op geleenden maatgang, en klinken deden hun verzen, en daverend schreden ze voort; maar nergends was te vinden, dat wat de stilte hun geleerd moest hebben: Eigen ziel gelegd in 't vers, daardoor het stempelend tot écht.

Ik wil niet zeggen, dat er voor Jacques Perk geen enkel waarlijk mooi gedicht gemaakt werd, maar wel, dat hij voor goed gebroken heeft met de bestaande vorm, die allen had gedwongen „te loopen in 't oude gareel”.

Staande onder Engelsche invloed, bewonderaar der Renaissance-dichters, door zijn teringachtig gestel gevoelig en vroeg rijp, maakte hij bij de grotten van Han kennis met een meisje, als Mathilde bezongen, ('t zijn alle bekende dingen) dat en door geloof en door 't een-ander-beminnen direct voor hem werd de vrouw die hij lief mocht hebben, zonder haar te begeeren.

En zijn eerste gedichten toonen, hoe hem dit te machtig is, hoe hij werd meegesleept door die „ongekende weelde, toen hij daar zachtheid, liefde, schoonheid vond, zooals die nooit het jong gemoed nog streelde”.

Maar zelfs voorzag hij zijn leven, dat zou wezen een verlangen en niet ontvangen, zwerven en niet vinden: de blonde Muze, Erato, komt tot hem:

„De purperen avond was in 't West verdwenen,
En glanzend zilver droomde op donkere aarde.
Toen is de blonde Muze mij verschenen;
Mijn ziel werd vuur toen haar mijn oog ontwaarde.

Geknield strekte ik mijn armen naar haar henen,
'k Omhelsde louter lucht, ik viel aan 't weenen.
Haar blik was eindeloos teer toen ze op mij staarde,
'k Gevoelde een kus op 't voorhoofd. Ze openbaarde:

Een hooge liefde zal uw hart doordringen,
Gij zult beminnen, zalig zijn en scheiden.
Gescheiden zwerven, zwervend liefde zingen,

En peinzend zult gij 't wederzien verbeiden
En naar een vrouw gedachten en smarten leiden
En mijmerend leven van herinneringen.

(Zie verder Tweede Blad).

TWEEDE BLAD

behoorende tot het STUDENTEN-WEEKBLAD
van 12 JANUARI 1911. No. 14.

Moet het betoog, dat dit iets anders is, dan „Nacht” van Rynvis Feith of „Aan mijn Egade” van Da Costa?

De menschen, met name de dichters, hadden o zooveel in de natuur gezien. En allereerst kwam dan de avond, met geen blaadje dat zich bewoog, geen wolkje aan den hemel, geen vogeltje dat zong en geen hond die in de verte blafte. Daarna moest de mensch beschreven worden, met alweer evenveel negatieve attributen: zonder rust en zonder vrede in het hart. En ten slotte sprak dan ernstig de Natuur veel wijze lessen van Gods grootheid en Gods goedheid; of een andere maal vertelde moeder Aarde, dat het leven niet was, wat de drukke mensch er zich van voorstelde; ja, zelfs gebeurde het, dat een ster begon te schijnen in 's hemels aangezicht, en een verhaal van liefde deed. Ze waren zoo aangrijpend, al die dialogen tusschen Natuur en Mensch!

Maar om ons te treffen, zóó, dat we zien de Natuur en voelen den Mensch, dan is daar iets anders noodig, dan moet daar wezen, dat, wat Jacques Perk zoo zuiver geeft: de diepe harmonie tusschen natuurindruk en gedachtenleven, 't vloeien van het een uit het ander, of een enkele maal de natuur te zwak, dan dat de onrustige mensch de overeenstemming kan bereiken.

„De purperen avond was in 't West verdwenen,
En glanzend zilver droomde op donkere aarde”,

en zuiver harmonisch er mede:

„Toen is de blonde Muze mij verschenen . . .”

Of wilt ge een ander voorbeeld; maar de keus is moeilijk, want de keus is zoo groot:

„De maan blinkt door den zwarten bouval henen,
En laat haar zilver glijden langs de duin,
Door d'Ourthe omkabbeld en gekroond met puin:
Getrotschte grootheid in bemoste steenen.

Hoe smelt het bruine licht in 't lichte bruin;
Hoe ruischt de stroom! Het woud in nacht verdwenen
Schijnt aan den nachtegaal het oor te leenen,
En nijgt eerbiedig looverdos en kruin.

En gij, Mathilde, uw lied rijst naar den hoogen,
De ziele der Natuur in u gevaren
Uit zich door u in deze zalige tuur!

In elke star meen ik uw blik te ontwaren,
En duizend starren tintelen in uw oogen,
Ik min Natuur in U, U in Natuur”.

Deze laatste regel doet ons tegelijk al zien de overgang van Perk's gedachtenontwikkeling: beminnen van een vrouw wordt liefde voor de Natuur. Want al zegt hij eerst:

„Haar lief te hebben werd mij tot een plicht
Toen 'k haar het eerst en lang had aangeschouwd”,

dan volgt:

„Een klaar verstand streek over diep gevoel,
Gelijk een vlotte beek langs bloemen heen:
Zij, waardig duizend zielen aan te biën
Worde aan den waardigste ten levensdoel.
Ik zei vaarwel, ik zal haar wederzien”.

Hij mocht in Mathilde slechts de schoone bewonderen, nu groeit dat bewustzijn en voelt hij de schoonheid van de wereld rond zich. Gelouterd door zijn hellevaart: zijn tochten door de grotten, zal hij te voorschijn treden als de rustige mensch, die weet, dat overal de schoonheid heerscht. En in dit nieuwe weten beziet hij de wereld in nieuw nieuw licht, en geeft een rij van zuivere sonnetten, elk één geheel van inhoud, klank en maat, die zoo heel eenvoudig en tevens zoo werkelijk echt ons zeggen „dat goed is hij die tevredenheid gevonden heeft”, „die dat verricht, wat hem zijn aard beveelt” en waarin hij ten slotte geeft zijn heerlijke gedachte van vrijheid:

„Slaaf wie zich, tegen wat hij moet, verzet;
Maar vrij den wil van wie al willend doet
Den wil, van wat geluk en vrede geeft”.

Dat is Perk; en vroeger? Toen waren de vrouwen zoo kuisch geweest en was een jong meisje met een roos in de hand zoo'n heerlijk beeld van bloeiende onschuld; en wondde straks een doorntje haar vinger, wel was dat niet het leven, dat in schoonen schijn veel doornen bevat? Hoe mooi zoo'n makkelijk beeld! Zoo kwamen er zoo vele. We werden goed genoemd, als we niet ongebonden leefden, en vrij was hij, die deed wat hij verkoos.

Vreemd waardeloos en niet gevoeld wordt dit voor ons, wanneer we Perk's ontwikkeling volgen. Maar toch ten slotte, staan we ook bij hem stil en vragen, wakker geschud uit onze roes van oppervlakkig leven, verlangend naar echte waarheid, kunnen wij rust vinden in het beamen:

„Schoonheid, o Gij wier naam geheiligd zij,
Uw wil geschiede, kome Uw heerschappij,
Naast U aanbidde d'aard geen andere God!”

Kunnen we leven onder zijn Δεινὴ Θεός?
Wij kunnen het niet!

(Slot volgt.)

Lezing Shackleton, 10 Jan. '11.

De grootsche opzet van de Mijnbouwkundige Vereeniging is gelukt: Sir Ernest Shackleton heeft de uitnodiging aangenomen en Dinsdag voor een talrijk publiek een relaas gegeven van zijn Zuidpoolreis 1908—1909.

Tegen acht uur was Diligentia overvol: behalve ingeschrevenen aan de T. H., verschillende professoren e. d.; bij de voorafgaande receptie „merken we op” Baron Schimmelpenninck van der Oye, president van het College van Curatoren, verschillende leden van genoemd college en onderscheiden sterren uit de technische wereld.

De voorzitter, de heer A. J. van den Honert, geeft het woord aan Sir Ernest.

Deze heeft ons een relaas gegeven, zonder omslag, eenvoudig-weg verteld. Telkens ging een lachen door de zaal om de manier waarop hij sommige dingen leuk-weg zeide. En daarbij deed het goed te kijken naar het trouwhartige, rond-bolle gezicht van den breedgeschouderden pionier.

Een korte inleiding over de uitrusting van den tocht, — daarna belangwekkende lantaarnplaatjes, uitgelegd door spreker, de afreis van Nieuw-Zeeland, het schip de „Nimrod”, stormen, ijsbergen, eindelijk de ijsmuur — alles kwam ons duidelijk voor oogen staan; daarna de woning bij Mont-Erebus, de keuken, de garage met de Auto, dit laatste een nieuw vervoermiddel in poolstreken.

Vervolgens de gevaarlijke bestijging van den vulkaan met prachtige kiekken o. a. in den krater.

Nu kwam de eigenlijke tocht door Shackleton met drie man ondernomen, terwijl Prof. David (van wien spreker eenige anecdoten vertelde) nauwkeurig de magnetische Zuidpool bepaalde.

Spreker vertelde van de reis naar het Zuiden, van de moeilijkheden, als 't sterven van pony's (die begraven werden en op den terugweg verorberd) van ingesneeuwde ravijnen, gebrek aan levensmiddelen, — dit laatste vooral en een verschrikkelijke landwind, noodzaakte de expeditie om te keeren op 88° 23' Zuiderbreedte. — Hoewel het groote doel niet bereikt was, het wetenschappelijk resultaat, ten deele reeds gepubliceerd, bleek groot.

Een en ander was uitnemend geïllustreerd door natuur-opnamen en kiekken uit de dierenwereld o. a. een zeldzaam aardige verzameling pingouin-foto's, uitgebeeld in hun intiemste verhoudingen.

Ten slotte moeten wij zeggen, dat, al gaf spreker eenige geologische resultaten, de voordracht niet wetenschappelijk was en spreker wilde dit ook niet zijn. 't Was slechts een causerie bij de plaatjes en interessant vonden wij het den man in hoogst eigen persoon te hooren praten over droomen van lekker eten, in den drie maands-hongertijd; — de werkelijke moeilijkheden door Shackleton en zijn metgezellen ondervonden, proefden we tusschen de zinnen door.

Het publiek vatte dit alles te licht op en veel van de feitelijke ernst is weggelachen. Maar ter zake. Spreker zegt te bekend te zijn, in vergelijking met zijn reisgenooten, zij, die hem steeds trouw hebben bijgestaan, komt niet minder de eer toe.

Het publiek ging, zichtbaar goed gestemd, uiteen, nadat de voorzitter nog een woord van warme hulde had doen hooren.

R.

Gedachten en Gedichten.

Dromen.

Als zonnegloed droomt van de hemel
En heel de natuut is in rust,
Als bomen en struiken al wieg'lend
Zeer zacht zijn in slaap gesust —

.....
Dan is het zoet om te dromen.

Als vlamvend de hemel des avonds
Nog weent om het sterven der zon,
Als neerzinkt het nacht'like sluier
En dom'lende rust heerst alom —

.....
Dan is het zoet om te dromen.

.....
Te dromen van zon en van zomer,
Van zalige uren te zaâm —
Mijn smart en mijn leed zijn vergeten
'k Vind kracht om weer verder te gaan.

.....
O, het maakt sterk zo te dromen.

DEVENTER, 26 December 1910.

W. G. W.

Tooneel.

DE KINDEREN. Comedie in 3 bedrijven
door HERMAN BAHR. Opgevoerd door
de Kon. Ver. Het Nederlandsch Tooneel.

Onze tooneelliteratuur staat in het teeken der Tragi-
komedie. Waar vroeger een geniale enkeling intuïtief voelde
dat de hoogst mogelijke smartuiting vaak was een lach en
dat weenende blijdschap de grootste is, kan men thans de
grens tusschen blij- en treurspel wel als voorgoed wegge-
vallen beschouwen.

Zóó bekeken, is Bahr's stuk zeker modern te noemen.
Aan de, uit het oppervlakkige geflirt van het eerste bedrijf,
tot aangrijpende tragiek opgevoerde situatie, wordt door
geestigen dialoog en meer nog door de ironie der omstandig-
heden zelf, een buitengemeen sterk relief verleend.

Bij het opgaan van het scherm voor het eerste bedrijf
waant men zich aan het slot van een stuk van von Moser,
de jonge graaf en het aardig excentrieke professorsdochtertje,
ze „krijgen” elkaar en het wel wat langgerekte gekeuvel
doet U in den eersten entreacte vreezen voor een hande-
lingsloos redeneerstuk.

Onverwacht en plotseling als een bliksemstraal uit onbe-
volkten hemel, volgt dan de verwikkeling in het tweede
bedrijf. De jonge graaf, zoo trots op zijn blauwbloedige
voorvaderen, blijkt te zijn voortgekomen uit huwelijks-
ontrouw van zijn moeder met den professor en „zijn Annie”
is dus zijn zuster. Prachtig juist geteekend is de scène
waarin „de kinderen”, door den gemeenschappelijken vader
alleen gelaten, te rade gaan hoe hun liefde — die blijft
bestaan — te onderdrukken, hoe ten einde te voeren dien
ontzettenden strijd tusschen passie en plicht. Hulde aan
Mevrouw Lobo—Brakensiek die de enorm zware eischen
die de rol hier stelde zoo goed wist te vervullen. Zij gaf
ons een Annie die precies was wat ze moest zijn. De fijn-
voelende vrouw die tegen alle rede in, zich blindkramp-
achtig vastklemt aan een „het kàn niet waar zijn” harer
intuïtie. Indien zij een meer gelijkwaardigen mede-acteur
naast zich had gehad dan den heer Reule was deze scène
onvergelijkelijk mooi geweest.

Het 3e bedrijf brengt dan de eenig mogelijke oplossing.
Uit een gesprek tusschen den pseudo vader van den jongen
graaf en den professor blijkt dat Annie niet den dochter
van den laatsten maar van den eersten is

Dit gesprek tusschen de beide vaders is de „clou” van
het stuk. De professor, in den loop der handeling geteekend
als een echte „emporkömmling”, vermoedt in zijn diepe
minachting van den ander, den degeneré wiens grafelijk
slot hij gekocht heeft, niet in de verste verte dat tusschen
deze en zijn vrouw het zelfde voorgevallen is als tusschen

hem en de gravin. Dit wederzijds niet ingelicht zijn geeft
aanleiding tot de allerkromste vertooning, dat zij beide
eigenlijk hun eigen schandaalgeschiedenis vertellend, elkaar
verrassende onthullingen doen. Op den toeschouwer maakt
echter dergelijk cru „chassez, croisez” spelen met ernstige
dingen geen humoristischen maar integendeel pijnlijken
indruk.

En ondanks veel talentvol detailwerk blijft het stuk als
geheel onsympatiek. Want niet alleen tragiekomedies ver-
langen wij tegenwoordig. Er is een tweede, misschien belang-
rijkere factor in de goede tooneelkunst die we niet gaarne
zouden zien verloren gaan: de actualiteit der stukken.
Deze actualiteit is niet iets chronologisch, want Molière en
Shakespeare hebben ze zoo goed als Ibsen en Shaw. Maar
wat wij verlangen is, op het tooneel iets te zien dat vat
heeft op het beste deel van ons geestelijk leven. We willen
daar voor het voetlicht niet alleen menschen zien die in
hun taal en denken reëel zijn, maar bovendien interesseeren
ons slechts die dingen uit hun leven die in onze sfeer
overgrijpen. De groote fout in „de kinderen” nu is totaal
gebrek aan actualiteit, het laat ons ten eenemaal koud,
wat er uit de paradoxale verboudingen die daarin ten
tooneele worden gebracht, kan voortkomen. En daardoor
wordt al het werkelijk geestige detailwerk, te niet gedaan.
Het is mooi ornament aan iets wat geen versiering waard is.

De opvoering door de Kon. Ver. was goed. Mevr. Lobo—
Brakensiek en J. C. de Vos (de professor) droegen het stuk.
Den heer Reule ging zooals boven gezegd de rol van den
jongen graaf veelal te hoog.

E. H.

Boekbespreking.

Marx of Christus.

Verslag van het openbaar debat gehouden op
Donderdag 22 Maart 1906, tusschen F. VAN DER GOES
privaat-docent aan de Gemeente Universiteit te
Amsterdam. en Ds. R. J. W. RUDOLPH Gerefor-
meerd Predikant te Leiden.

Nieuwe druk met een inleiding van F. VAN DER GOES
over Proletariaat en Godsdienst.

Er wordt over de Sociaal-Democraten veel gesproken als
een massa die door de schoonklinkende woorden der „volks-
menners” aangevuurd, *dingen doet waar ze zelf de draag-
wijdte niet van kan overzien. Een van de beste bronnen
om te vernemen wat er dan aan die massa verteld wordt, is,
naast vergaderingsbezoek, kennis nemen van de uitgaven
der Brochure-handel der S. D. A. P. En dan krijgt men
in de eerste plaats respect voor de quantitative werkzaam-
heid die hier ontwikkeld wordt. Het is geen kleinigheid
om met boekjes van 10, 20, soms ook maar 6 of 3 cent
een omzet van 6 à 7 duizend gulden 's jaars te bereiken.
Maar ook kwalitatief staat de verspreide lectuur zeer hoog.
Er is moeilijk een tweede bibliotheek van boekjes in
brochurevorm aan te wijzen die een tegelijk zoo complete
en ware en toch zoo algemeen begrijpelijke kijk geeft op
een economische of politieke richting.

De hier te bespreken uitgave is m. i. ook voor een
studentenpubliek zeer belangrijk. Het is voor mij, als
staande geheel op het standpunt van een der debaters
natuurlijk onmogelijk een onpartijdig oordeel te vellen,
maar ik geloof dat ook niet Sociaal-Democraten zullen moeten
erkennen, dat hier het betoog van den „volksman” heel
wat meer logische eenheid heeft en van een diepere studie
getuigt als dat van zijn godgeleerden tegenstander. Daar
echter beide standpunten uitvoerig toegelicht zijn kan ik
ieder lezing aanraden.

E. H.

AANHANGSEL.

Nog een enkel woord wil ik zeggen over de in deze
brochure behandelde kwestie. Zoowel van der Goes in
„Marx of Christus” als Ds. Bakker te Zwolle in zijn
brochure „Naast het kruis de roode vaan” verdedigen uit-
drukkelijk het standpunt: er is geen antagonisme
tusschen Sociaal-Democratie en Christendom.

Hoewel nu de gelijkheid van conclusie tusschen deze toch van geheel verschillend standpunt geschreven brochures uiterst merkwaardig is en pleit voor de waarheid der verdedigde stelling, wordt van Christelijke kant voortgegaan met precies dezelfde argumenten te gebruiken die daar (in 1906 en 1907) reeds weerlegd zijn zonder ook maar een der beide brochures te noemen. Het heeft mij speciaal zeer verwonderd dat Ds. Cramer in zijn cursus over „Jezus Christus en de Sociale questie” wel voortdurend aan komt dragen met uitingen van buitenlandsche Sociaal-Democraten maar niet zijn „antagonisembewijs” staft door aan te tasten wat zijn Zwolsche ambtgenoot ter verklaring van diezelfde uitingen aanvoert. Daar dit een kwestie is die m. i. voor wijderen kring interessant is dan die van de toehoorders op den cursus, zou het mij belangrijk lijken indien Ds. Cramer in ons orgaan zijn standpunt ten dezen opzichte nader uiteen zou zetten.

E. HJLMANS JR.

Berichten en Mededeelingen.

ALMANAK D. S. C. 1911.

De Redactie deelt mede, dat de inzenders hunne bijdragen kunnen terug bekomen iederen dag van 5 tot 5½ uur 's namiddags bij den Secretaris, Hugoplein 20.

Stukken, die na 1 Februari nog niet zijn teruggevraagd, worden vernietigd.

—o—

DELFTSCHE STUDENTEN ASTRONOMISCHE VEREENIGING.

Het Bestuur heeft zich als volgt samengesteld:

J. Janszen, President.
A. J. Staring, Secretaris (Oude Delft 12a).
A. A. Bienfait, Penningmeester.

Gewone Vergadering op Woensdag 25 Januari, 's avonds te 8 uur, in zaal B van het Natuurkundegebouw.

Spreker: Prof. Dr. W. de Sitter, Hoogleraar te Leiden. Onderwerp: „Over dubbelsterren”.

Gedurende de Vergadering bestaat er gelegenheid zich als lid op te geven. Contributie f 2,50.

—o—

TENTOONSTELLING OP DE SOCIETEIT PHOENIX.

Den 16^{en}, 17^{en} en 18^{en} Januari a.s. zal waarschijnlijk een tentoonstelling worden gehouden van de werken der kunstschilders C. J. Mension en R. C. Kramer op de leeszaal der Societeit Phoenix.

De collectie omvat schilderijen, aquarellen en teekeningen, waaronder portretten, dierstudies etc.

—o—

DELFTSCHE STUDENTEN SCHAAKCLUB.

(Door een vergissing kwam dit niet in het vorige nummer te staan).

De stand in de verschillende afdeelingen is geworden:

2e klas A:	de Brauw	2½	uit 3
	Mijnlieff	1½	” 2
	Jagerink	1	” 3
	Hendriksz	0	” 2
2e klas B:	Korteweg	2	uit 3
	Berdenis v. Berlecom	1	” 2
	Scheffer	1	” 2
3e klas A:	Hoogendijk	0	” 1
	Sprenger	1	uit 1
	van der Poel	1	” 2
	Wijsman	1	” 2
3e klas B:	Cohen Tervaert	0	” 1
	van Hoek	1	uit 1
	Evers	1	” 2
	Streefkerk	0	” 1
	van der Scheer	—	—
3e klas C:	G. Cool	—	—
	Foest	2	uit 2
	Houwink	1	” 2
	Dinger	0	” 1
	Liscalyet	0	” 1
	Volkers	—	—

—o—

SOCIAAL DEMOCRATISCHE STUDENTEN-CLUB.

De eerste bijeenkomst van den cursus over Historisch Materialisme, vermeld in het eerste blad van dit nummer is uitgesteld van 17 Januari tot Donderdag 19 Januari en zal plaats hebben te 8 uur in het gebouw van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen.

HET BESTUUR.

Bibliotheek „Societeit Phoenix”.

NIEUW AANGESCHAFTE BOEKEN.

I. NEDERLANDSCH.

L. E. — Twee Levens.
S. Falkland. — Schetsen. XIVe bundel.
Ellen. — Een Vriendschap.
P. N. van Eyck. — Getijden.

II. FRANSCH.

M. A. Leblond. — Les Jardins de Paris.
Jane de Vandère. — Le Mystère de Kama.

III. ENGELSCHE.

Lucas Cleeve. — Soul Twilight.
Mark Allerton. — Such and Such Things.

IV. DUITSCHE.

Max Eyth. — Hinter Pflug und Schraubstock.

VI. GESCHIEDENIS.

G. van Rijn en Prof. Dr. G. van Kernkamp. — Nederlandsche Historieprenten 1555—1900.

VII. KOLONIËN, LAND- EN VOLKENKUNDE, REISBESCHRIJVINGEN.

Theo de Veer. — Mexico, Reis-studies van een Journalist.
Maurits Wagenvoort. — Nederlandsch-Indische Menschen en Dingen.

Dr. J. van Lonkhuyzen. — Argentinië, een belangrijk Land, ook voor Nederlanders.

Henri Borel. — „Het daghet in den Oosten”.

IX. TECHNISCHE WERKEN.

Jules Raiband. — La Machine Volante.

X. KUNST.

Reinhard Piper. — Das Tier in der Kunst.

XII. WIJSBEGEERTE EN GODSDIENST.

Fr. Nietscher. — Ecce Homo.

OP BOEKVERKOOPING GEKOCHTE WERKEN.

I. NEDERLANDSCH.

Frans Coenen. — Burgermensen.
Piet van Assche. — Marcus en Theus.

II. FRANSCH.

J. Grand—Carteret. — Derrière „Lui”.

III. ENGELSCHE.

The Yellow Book, 13 vol.

IV. DUITSCHE.

Harold Morrè. — 20 Jahre S. M.

VI. GESCHIEDENIS.

J. C. Loman. — Historie van het Verbond en de Smeek-schriften der Nederlandsche Edelen.

A. Heldring. — Geschiedenis van het Delftsch Studentencorps.

Dr. R. Fick. — Auf Deutschlands hohen Schulen.

Dr. G. J. D. Schotel. — De Academie te Leiden in de 16e, 17e en 18e eeuw.

X. KUNST EN KUNSTGESCHIEDENIS.

Violet-le-Duc. — Histoire d'un Dessinateur.
H. P. Berlage. — Grundlagen und Entwicklung der Architektur.
R. E. and J. Pennell. — The Life of James Mcneill Whistler, 2 vol.

XII. WIJSBEGEERTE EN GODSDIENST.

F. Bacon. — The Essays or Counsels Civil and Moral with the Wisdom of the Ancients.
E. von Hartmann — Phänomenologie des Sittlichen Bewusstseins.
John Stuart Mill. — Considerations on Representative Government.
John Stuart Mill. — Utilitarianism.
Rochefoucault. — Maximes et Reflections Morales.

Agenda.

DEN HAAG.

Zaterdag 14 Jan. Schouwburg. Fransche Opera: „La dame blanche”; 8 uur.
Geb. v. K. en W.: Vierde Abonnementsconcert (serie B) van het Concertgebouworkest onder leiding van Willem Mengelberg, solist Fritz Kreisler; 8 uur

Zondag 15 Jan. Diligentia: Afscheidsmatinée van Percy Grainger; 2½ uur.
Schouwburg: Kindermatinée onder leiding van mevr. Hopman—Kwast: „Prinses Witje”; 2 uur.
Maandag 16 Jan. Geb. v. K. en W.: Concert van Frieda Cernia en Otto Tamini; 8 uur.
Dinsdag 17 Jan. Geb. v. K. en W.: Concert van de Kon. Nat. Zangschool; 8 uur.
Dierentuin: Liefdadigheidsconcert van symphonie-orkestvereniging „Amicitia”; 8 uur.
Diligentia: Concert van het Amsterdamsche Trio (Fanny Gelbart, piano, Nella Gunning, viool, en Cato van der Hoeven, violoncel); 8 uur.
Woensdag 18 Jan. Geb. v. K. en W.: Gezelschap Royaards: „Trilby”; 8 uur.
Donderdag 19 Jan. Diligentia: Concert door Johan C. Hock, cellist uit Birmingham, Jacques van Kempen, tenor uit Haarlem; 8 uur.

ROTTERDAM.

Zaterdag 14 Jan. Groote Schouwburg: Opvoering van het zangspel: „Prinses Zonneglaus”, ten bate der Finsen-richting; 8 uur.

ADVERTENTIEN.

EETTAFEL aangeboden

aan 8 à 10 heeren. Goede referenties.

Adres PHOENIXSTRAAT 15.

Een Gemeubileerde Zit- en Slaapkamer

aangeboden tegen 1 Februari.

Adres OOSTSINGEL 46.

GEMEUB. KAMER AANGEBODEN,
of DEGELIJKE KOFFIETAFEL.

➔ Ook gelegenheid voor EETTAFEL. ➔

Adres KOORNMARKT 49.

Disponibel:

gemeub. Kamer met Slaapkamer,

zeer goede referentiën.

Adres VOORSTRAAT 11.

Ontbiedt

S. LOGCHER,

: CHOORSTRAAT 46, :

die betaalt den HOOGSTEN PRIJS voor net gedragen Heerenkleeding.

DELFTSCHE

Limonade-Siropen

Sinaasappel- of Oranje-Limonade

75 cts. per flesch; 6 flesschen franco zending.

NIEUWE LANGENDIJK 50.

Aanbevelend, **W. DE HOOGH.**

Schrijf- of Copiëerwerk

gevraagd, op billijke voorwaarden.

Adres VOORSTRAAT 11.

D. C. M. JANSSEN,

Oude Langendijk 9.

Bordeaux, Rijn- en Moezelwijnen,
Port, Madera, Sherry,

:: CHAMPAGNE. ::

Specialiteit in Fijne Dessertlikeuren en
Whisky's.

C. MENSERT Pzn.

Gasfitter en Loodgieter.

OUDE DELFT 146.

Technische Boekhandel en Drukkerij
J. WALTMAN Jr.,

Binnenwatersloot 33-35. -- DELFT.

VOORRADIG:

UHLANDS INGENIEUR-KALENDER 1911.	f 1,95
BETON KALENDER 1911.	„ 2,60
KALENDER für EISENBAHN TECHNIKER	„ 3,—
INGENIEUR-KALENDER f. WASSER-STRASSEN-BAU und KULTUR-INGENIEURE.	
DEUTSCHER KALENDER für ELEKTROTECHNIKER von UPPENBORN.	„ 3,25
FEHLAND INGENIEUR KALENDER f. MASCHINEN- und HUTTEN-INGENIEURE.	„ 1,95